

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (ühexas koda)

9. juuni 2016 *

Eelotsusetaotlus — Riigimaksud — ELTL artikkel 110 — Maks, mida liikmesriik kohaldab mootorsõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel või omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel — Teistest liikmesriikidest pärit kasutatud mootorsõidukite ja sarnaste riiklikul turul pakutavate sõidukite maksustamise neutraalsus

Kohtuasjas C-586/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Curtea de Apel Cluj (Cluj apellatsioonikohus, Rumeenia) 24. novembri 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. detsembril 2014, menetluses

Vasile Budişan

versus

Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Cluj,

EUROOPA KOHUS (ühexas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud E. Juhász ja K. Jürimäe (ettekandja),

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Rumeenia valitsus, esindajad: R.-H. Radu, D. Bulancea ja R. Mangu,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* A. De Stefano,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Wasmeier ja G.-D. Balan,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: rumeenia.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb ELTL artikli 110 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud V. Budișani ja Administrația Județeană a Finanțelor Publice Cluj (Cluj maakonna maksutalitus, Rumeenia) vahelises kohtuvaidluses, mille ese on maks, mida V. Budișanilt nõuti teisest liikmesriigist pärit kasutatud mootorsõiduki Rumeenias registreerimisel.

Rumeenia õigus

- 3 17. juuli 2006. aasta Legea nr. 343/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal'iga (seadus nr 343/2006, millega muudetakse ja täiendatakse seadust nr 571/2003 (maksuseadustik); *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 662, 1.8.2006) lisati maksuseadustikku mootorsõiduki esmasel registreerimisel alates 1. jaanuarist 2007 Rumeenias kohaldatav mootorsõidukite eritasu (edaspidi „eritasu“).
- 4 1. juulil 2008 jõustunud 21. aprilli 2008. aasta Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2008 pentru instituirea taxei pe poluare pentru autovehicule'ga (valitsuse erakorraline määrus nr 50/2008, millega kehtestatakse mootorsõidukite saastetasu; *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 327, 25.4.2008; edaspidi „OUG nr 50/2008“) kehtestati M1–M3 ja N1–N3 kategooria mootorsõidukitele kohaldatav saastetasu (edaspidi „saastetasu“). Kohustus maksta seda tasu tekkis eelkõige mootorsõiduki esmasel registreerimisel Rumeenias.
- 5 OUG nr 50/2008 muudeti korduvalt ning tunnistati lõpuks kehtetuks 6. jaanuari 2012. aasta Legea nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule'ga (seadus nr 9/2012 tasu kohta mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste eest; *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 17, 10.1.2012; edaspidi „seadus nr 9/2012“), mis jõustus 13. jaanuaril 2012. Selle seadusega asendati saastetasu uue maksuga, see tähendab tasuga mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste eest (edaspidi „heitgaaside tasu“).
- 6 Seaduse nr 9/2012 artikli 4 kohaselt ei tekkinud heitgaaside tasu maksmise kohustus mitte ainult mootorsõiduki esmasel registreerimisel Rumeenias, vaid teatavatel tingimustel ka kasutatud sõiduki omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel Rumeenias.
- 7 31. jaanuaril 2012 jõustunud 30. jaanuari 2012. aasta Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și pentru restituirea taxei achitate în conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2 din lege'ga (valitsuse erakorraline määrus nr 1/2012, millega peatatakse seaduse nr 9/2012 (tasu kohta mootorsõidukite heitgaaside tekitatud õhusaaste eest) teatavate sätete kohaldamine ning makstakse tagasi selle seaduse artikli 4 lõike 2 alusel makstud tasu; *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 79, 31.1.2012) peatati kuni 1. jaanuarini 2013 heitgaaside tasu kohaldamine kasutatud mootorsõidukite omandiõiguse kohta Rumeenias esimese kande tegemisel.
- 8 15. märtsil 2013 jõustus 19. veebruaril 2013. aasta Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule (valitsuse erakorraline määrus nr 9/2013 mootorsõidukite keskkonnalõivu kohta; *Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 119, 4.3.2013; edaspidi „OUG nr 9/2013“), millega tunnistati kehtetuks seadus nr 9/2012.

9 OUG nr 9/2013 artikkel 4 sätestab:

„[Mootorsõidukite keskkonnalõivu] ühekordse tasumise kohustus tekib:

- a) pädeva asutuse registrisse kande tegemisel selle kohta, et mootorsõiduki esimene omanik Rumeenias on omandanud sõiduki omandiõiguse, ning registreerimistunnistuse ja registreerimisnumbri väljastamisel;
- b) mootorsõiduki uuesti Rumeenia autoparki arvamisel, kui sõiduki Rumeenia autopargist väljaarvamisel tagastati omanikule [mootorsõidukite keskkonnalõivu] jääkväärtus [...];
- c) kasutatud mootorsõiduki omandiõiguse kohta kande tegemisel, kui selle sõiduki pealt ei ole makstud registreerimise ajal kehtinud õigusnormide kohaselt [eritasu], [saastetasu] või [heitgaaside tasu];
- d) sellise kasutatud mootorsõiduki omandiõiguse kohta kande tegemisel, mille puhul kohus on määranud maksu tagasimaksmise või registreerimise [eritasu], [saastetasu] või [heitgaaside tasu] maksmise kohustuseta.“

10 OUG nr 9/2013 artikli 7 lõikes 2 on sätestatud:

„[Mootorsõidukite keskkonnalõivu] jääkväärtus on summa, mille oleks pidanud vastavalt mootorsõidukilt tasuma, kui see oleks registreeritud Rumeenia autopargist väljaarvamise hetkel, kusjuures see summa arvutatakse nende õigusnormide alusel, mille järgi arvutati registreerimise hetkel tasumisele kuuluva maksu summa, [Rumeenia leudes (RON)] vahetuskursi alusel, mida kohaldati kasutatud mootorsõiduki registreerimise või omandiõiguse ülemineku kohta kande tegemise hetkel, võttes arvesse mootorsõiduki vanust Rumeenia autopargist väljaarvamise hetkel.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 11 V. Budişan omandas 5. juunil 2013 algselt Saksamaal registreeritud 2006. aastal toodetud kasutatud mootorsõiduki.
- 12 Selle sõiduki Rumeenias registreerimisel pidi V. Budişan tasuma Rumeenia ametiasutustele summa 5300 Rumeenia leud (umbes 1193 eurot) mootorsõidukite keskkonnalõivuna (edaspidi „keskkonnalõiv“), mille näeb ette OUG nr 9/2013.
- 13 Leides, et OUG nr 9/2013 on vastuolus ELTL artikliga 110, esitas V. Budişan kaebuse Tribunalul Cluj’le (Cluj esimese astme kohus), paludes mõista Cluj maakonna maksutalitusele tema kasuks välja keskkonnalõivuna sissenõutud summa.
- 14 Tribunalul Cluj (Cluj esimese astme kohus) jättis kaebuse 3. aprilli 2014. aasta otsusega rahuldamata. See kohus leidis, et OUG nr 9/2013 on liidu õigusega kooskõlas, kuivõrd sellega ei diskrimineerita imporditud tooteid võrreldes kodumaiste toodetega ei uute ega ka kasutatud toodete puhul. V. Budişan esitas seejärel apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 15 Curtea de Apel Cluj (Cluj apellatsioonikohus) leiab, et OUG nr 9/2013 kehtestatud keskkonnalõivu kooskõla ELTL artikliga 110 on küsitav kahest aspektist. Esiteks kahtleb see kohus, kas kõnealuse artikliga on ikka kooskõlas, et OUG nr 9/2013 näeb ette, et sõidukid, mille Rumeenias registreerimisel tasuti juba eritasu, saastetasu või heitgaaside tasu, on vabastatud keskkonnalõivust, arvestades sellega, et selliste sõidukite väärtuses sisalduv sellise ühe varasema maksu jääkväärtus on väiksem keskkonnalõivu summast. Kõnealuste sõidukite müümisel on selle maksuvabastuse tagajärg see, et

nende sõidukite hind on väiksem teistest liikmesriikidest pärit sõidukite hinnast, millelt tuleb maksta uut maksu, ning kasutatud kodumaiste sõidukite müüki soodustatakse seega võrreldes teistest liikmesriikidest pärit sarnaste sõidukite impordiga.

- 16 Teiseks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul kahtlusi, kas keskkonnalõivu sissenõudmise kord on kooskõlas ELTL artikliga 110. Nimelt võivad sellise sõiduki omanikud, mis on kodumaisel turul ning mille eest ei ole maksu tasutud kas seetõttu, et sõiduk registreeriti enne 1. jaanuari 2007 või seetõttu, et sõiduki omanikule maksti tagasi varem tasutud maks, seda sõidukit OUG nr 9/2013 alusel kasutada keskkonnalõivu tasumata kuni sõiduki müümiseni, see tähendab kuni tulevikus toimuva ebakindla sündmuseni, samas kui teisest liikmesriigist imporditud sarnase sõiduki omanik saab sõidukit kasutada vaid 90 päeva vältel enne selle kohustuslikku registreerimist ja seega keskkonnalõivu tasumist.
- 17 Neil asjaoludel otsustas Curtea de Apel Cluj (Cluj apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas OUG nr 9/2013 sätete ja [keskkonnalõivu] objekti põhjal tuleb asuda seisukohale, et ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liidu liikmesriik kehtestab tasu heitgaaside tekitatud õhusaaste eest, mida kohaldatakse liidu teisest liikmesriigist pärit sõidukite registreerimisel, kuid mida ei kohaldata niisuguste kodumaiste sõidukite omandiõiguse ülemineku kohta kande tegemisel, millelt on juba see või samalaadne maks tasutud, kui kodumaisel turul olevate sõidukite väärtuses sisalduv maksu jääkväärtus on uuest maksust väiksem?
2. Kas OUG nr 9/2013 ja [keskkonnalõivu] objekti põhjal tuleb asuda seisukohale, et ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus, kui liidu liikmesriik kehtestab tasu heitgaaside tekitatud õhusaaste eest, mida kohaldatakse liidu teisest liikmesriigist pärit sõidukite registreerimisel, kuid mida kodumaiste sõidukite suhtes kohaldatakse ainult niisuguse sõiduki omandiõiguse ülemineku korral, mille tulemusena ei saa välismaist sõidukit maksu tasumata kasutada, samas kui kodumaist sõidukit võib kasutada maksu tasumata piiramata aja jooksul, kuni sõiduki omandiõiguse võimaliku üleminekuni, mille tagajärjel tehakse kanne uue omaniku kohta?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

- 18 Oma küsimustega, mida on sobilik analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et sellega on esiteks vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mootorsõidukimaksu, mida kohaldatakse imporditud kasutatud sõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel selles liikmesriigis ja kõnealuses liikmesriigis juba registreeritud sõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel selles liikmesriigis, ja teiseks see, kui kõnealune liikmesriik vabastab sellest maksust juba registreeritud sõidukid, mille eest on tasutud varem kehtinud maks, mida ei ole tagasi makstud, arvestades sellega, et kõnealuste sõidukite väärtuses sisalduv sellise maksu jääkväärtus on väiksem uue maksu summast.
- 19 Tasub meenutada, et ELTL artikli 110 eesmärk on tagada liikmesriikide vahel kauba vaba liikumine tavapäraistes konkurentsitingimustes. Selle artikli eesmärk on kõrvaldada igasugune kaitse, mis võib tuleneda teistest liikmesriikidest pärit toodetele diskrimineerivate riigimaksude kohaldamisest (kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 20 Sel eesmärgil keelab ELTL artikli 110 esimene lõik liikmesriikidel kehtestada teiste liikmesriikide toodetele riigimakse, mis on suuremad kui samasugustele kodumaistele toodetele kehtestatud maksud.

- 21 Käesoleval juhul ja seoses ainult kasutatud sõidukite müügiga, mis on käesolevate eelotsuse küsimuste esemeks, nähtub eelotsusetaotlusest, et OUG nr 9/2013 kehtestab maksu (keskkonnalõiv), mida kohaldatakse esiteks imporditud kasutatud sõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel Rumeenias ja teiseks selles liikmesriigis juba registreeritud sõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel selles liikmesriigis.
- 22 Pealegi on OUG nr 9/2013 artikli 4 punkti c kohaselt keskkonnalõivust vabastatud selliste kodumaiste kasutatud sõidukite omandiõiguse kohta kande tegemine, mille Rumeenias registreerimisel tasuti juba eritasu, saastetasu või heitgaaside tasu, välja arvatud selle artikli punktis d nimetatud juhtudel, mil kohus on määranud asjaomase maksu tagasimaksmise.
- 23 Selgitamaks välja, kas selline maksukord nagu OUG nr 9/2013 kehtestatud maksukord põhjustab ELTL artikli 110 esimese lõiguga vastuolus olevat diskrimineerimist, tuleb esiteks analüüsida mõju, mida see maks avaldab muudest liikmesriikidest peale Rumeenia pärit kasutatud sõidukite ja selliste kodumaiste sõidukite vahelisele konkurentsile, mille suhtes seda maksu kohaldatakse. Teiseks tuleb analüüsida, kas kõnealune kord on neutraalne seoses esimesena kirjeldatud sõidukite ja selliste sarnaste kodumaiste sõidukite vahelise konkurentsi seisukohast, mille suhtes kohaldatakse eelmises punktis kirjeldatud maksuvabastust.
- 24 Sellega seoses tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et teistest liikmesriikidest pärit kasutatud mootorsõidukid, mis kujutavad endast „teiste liikmesriikide tooteid“ ELTL artikli 110 tähenduses, on sõidukid, mida müüakse muudes liikmesriikides peale asjaomase liikmesriigi ja mis võidakse omandamise korral viimati nimetatud liikmesriigi residendi poolt importida sellesse liikmesriiki ja seal kasutusele võtta, samas kui sarnased kodumaised sõidukid, mis kujutavad endast „kodumaiseid tooteid“ ELTL artikli 110 tähenduses, on selles liikmesriigis müüdavad sama tüüpi, samade tunnuste ja sama kulumisastmega kasutatud mootorsõidukid (kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 25 Seetõttu ei ole vaja analüüsida ELTL artikliga 110 nõutud neutraalsust seoses Rumeenias kasutatavate sõidukitega, mis ei ole müüa. Kuna sõidukeid turul ei pakuta, ei konkureeri need muude sõidukitega, mida pakutakse kas kodumaisel või teiste liikmesriikide turul (kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 32).

Keskkonnalõivu maksualane neutraalsus teistest liikmesriikidest pärit kasutatud mootorsõidukite ja sarnaste Rumeenia sõidukite, mis on selles liikmesriigis juba registreeritud ning mille suhtes ei kohaldata OUG nr 9/2013 ette nähtud maksuvabastust, vahelise konkurentsi seisukohast

- 26 ELTL artikli 110 kohaldamiseks ja eriti selleks, et võrrelda imporditud kasutatud sõidukite ja juba riigi territooriumil olevate kasutatud sõidukite maksustamise korda, tuleb arvesse võtta mitte ainult asjaomase maksu, see tähendab keskkonnalõivu määra, vaid ka kõnealuse maksu baasi ja selle kohaldamise korda (kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 27 Pealegi ei saa liikmesriik nõuda imporditud kasutatud mootorsõidukitelt maksu nii, et ta võtab aluseks sõiduki tegelikust väärtusest kõrgema väärtuse, mille tagajärjel on selliste sõidukite maksukoormus suurem kui kodumaisel turul pakutavate sarnaste mootorsõidukite maksukoormus. Diskrimineeriva maksustamise vältimiseks tuleb seega arvesse võtta mootorsõidukite tegelikku kulumisastet (kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Selleks ei tule tingimata läbi viia iga üksiku sõiduki hindamist ega ekspertiisi. Sellisele süsteemile omase koormuse vältimiseks võib liikmesriik õigus- või haldusnormidega kehtestatud ja selliste kriteeriumide põhjal nagu vanus, läbisõit, üldine seisukord, jõuallikas, sõiduki mark või mudel arvutatud

kindlasummaliste skaalade abil kindlaks määrata kasutatud mootorsõidukite väärtuse, mis üldjuhul on väga lähedane nende tegelikule väärtusele (vt kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 29 Käesoleval juhul nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust ja eeskätt Rumeenia valitsuse esitatud seisukohast, mille paikapidavust peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus, et keskkonnalõivu summa määratakse kindlaks selliseid objektiivseid ja läbipaistvaid kriteeriume sisaldava skaala abil, nagu asjaomase sõiduki silindrimaht, Euro emissioonistandard või CO₂ heited, samuti sõiduki vanus ja läbisõit. Pealegi, kui maksukohustuslane leiab, et see skaala ei vasta sõiduki tegelikule kulumisastmele, võib ta taotleda kulumisastme kindlaksmääramist ekspertiisi abil, mille maksukohustuslase kanda jäävad kulud ei saa olla suuremad ekspertiisiks vajalike toimingute maksumusest.
- 30 Kui eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastab, et eespool kirjeldatu peab paika, tuleb seega järeldada, et OUG nr 9/2013 tagab selle, et keskkonnalõivu summat vähendatakse, lähtudes sõiduki tegelikule väärtusele antud mõistlikust ligikaudsest hinnangust (vt analoogia alusel kohtuotsused, 17.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, punkt 44, ja 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 38).
- 31 Pealegi kohaldatakse keskkonnalõivu (ajavahemikul 13.1.2012–1.1.2013 kohaldataval kujul) erinevalt eritasust, saastetasust ja heitgaaside tasust sama arvutusmeetodi alusel nii teistest liikmesriikidest pärit kasutatud mootorsõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel Rumeenias kui ka selliste Rumeenias juba registreeritud mootorsõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta esimese kande tegemisel selles liikmesriigis, mille suhtes ei kohaldata käesoleva kohtuotsuse punktis 22 kirjeldatud maksuvabastust.
- 32 Seetõttu ning endiselt eeldusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus tuvastab, et eespool kirjeldatu peab paika, on OUG nr 9/2013 tulenev maksukoormus sama nii maksukohustuslastele, kes on ostnud muust liikmesriigist peale Rumeenia pärit kasutatud mootorsõiduki ning registreerivad selle Rumeenias, kui maksukohustuslastele, kes on ostnud Rumeenias selles liikmesriigis juba registreeritud kasutatud mootorsõiduki, mille omandiõiguse kohta tuleb teha esimene kanne ning mille suhtes ei kohaldata käesoleva kohtuotsuse punktis 22 kirjeldatud maksuvabastust, kui viimati nimetatud sõiduk oli keskkonnalõivu sissenõudmise hetkel sama tüüpi, samade tunnuste ja sama kulumisastmega mis teisest liikmesriigist pärit sõiduk.
- 33 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et selline maksukord nagu see, mille kehtestas OUG nr 9/2013, on neutraalne muudest liikmesriikidest peale Rumeenia pärit kasutatud mootorsõidukite ja sarnaste kodumaiste sõidukite, mis on asjaomases liikmesriigis juba registreeritud ja mille suhtes ei kohaldata selles määruuses ette nähtud maksuvabastust, vahelise konkurentsi seisukohast.

Keskkonnalõivu neutraalsus teistest liikmesriikidest pärit kasutatud mootorsõidukite ja sarnaste Rumeenia sõidukite, mis on selles liikmesriigis juba registreeritud ning mille suhtes kohaldatakse OUG nr 9/2013 ette nähtud maksuvabastust, vahelise konkurentsi seisukohast

- 34 Nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 22, on OUG nr 9/2013 artikli 4 punkti c kohaselt keskkonnalõivust vabastatud selliste kasutatud kodumaiste sõidukite omandiõiguse kohta kande tegemine, mille Rumeenias registreerimisel tasuti juba eritasu, saastetasu või heitgaaside tasu, välja arvatud selle artikli punktis d nimetatud juhtudel, mil Rumeenia kohus on seoses konkreetse sõidukiga määranud asjaomase maksu tagasimaksmise.
- 35 Sellega seoses tuleneb OUG nr 50/2008 alusel sissenõutud saastetasu ja seaduse nr 9/2012 (mille kohaldamine peatati osaliselt OUG nr 1/2012 alusel seoses mootorsõidukite registreerimisega ajavahemikul 13.1.2012–1.1.2013) alusel sissenõutud heitgaaside tasu käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast ühetähenduslikult, et nimetatud maksud olid vastuolus ELTL artikliga 110 (kohtuotsused, 7.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, ja 7.7.2011, Nisipeanu, C-263/10, ei avaldata, EU:C:2011:466; kohtumäärus, 3.2.2014, Câmpean ja Ciocoiu, C-97/13 ja C-214/13, ei avaldata, EU:C:2014:229).

- 36 Analooiliselt tuleb eritasu käsitada ELTL artikliga 110 vastuolus olevana, kuna sellel olid OUG nr 50/2008 ette nähtud maksuga samad tunnused, mis on kõnealuse artikliga vastuolus (vt selle kohta kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 45). Seaduse nr 9/2012 (ajavahemikul 1.1.2013–15.3.2013 kohaldatavas redaktsioonis) alusel sissenõutud heitgaaside tasu oli samuti vastuolus ELTL artikliga 110 tulenevalt selle sissenõudmise korrast ning eeskätt sellest, et seda nõuti üksnes kasutatud kodumaistelt sõidukitelt, mille eest ei olnud makstud ühtegi Rumeenias varem kehtinud sõidukite registreerimisel kohaldatavat maksu (vt selle kohta kohtuotsus, 14.4.2015, C-76/14, EU:C:2015:216, punktid 47–50).
- 37 Euroopa Kohus on juba asunud seisukohale, et maksukord, mis näeb ette, et uuest maksust (konkreetsel juhul keskkonnalõivust) on vabastatud sellised kasutatud mootorsõidukid, mille suhtes on kohaldatud liidu õigusega vastuolus olevaid makse, on vastuolus ELTL artikliga 110 (vt selle kohta kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 47–51).
- 38 Nimelt sisaldub mootorsõiduki registreerimisel tasutud maksu summa Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt selle sõiduki väärtuses. Kui sõiduk, mille registreerimisel liikmesriigis on tasutud maks, müüakse hiljem samas liikmesriigis kasutatud sõidukina, sisaldab selle turuväärtus nimetatud maksu jääkväärtust. Kui sama tüüpi, samade tunnuste ja sama kulumisastmega imporditud kasutatud sõiduki suhtes selle registreerimisel kohaldatava maksu summa on sellest jääkväärtusest suurem, on tegemist ELTL artikli 110 rikkumisega (kohtuotsus, 19.12.2013, X, C-437/12, EU:C:2013:857, punktid 30 ja 31 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Liidu õigusega vastuolus olev maks (nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 35 nimetatud maksud) tuleb aga koos viivisega tagasi maksta (vt selle kohta kohtuotsused, 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, punktid 20 ja 21, ning 15.10.2014, Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, punktid 27 ja 28) ning maksu summat ei saa seega enam käsitada nende sõidukite turuväärtuses sisalduvana, millelt see sisse nõuti. Kuivõrd kõnealuse maksu jääkväärtus selliste sõidukite väärtuses on null, on see summa vältimatult väiksem uuest maksust (käesoleval juhul keskkonnalõiv), mida kohaldatakse sama tüüpi, samade tunnuste ja sama kulumisastmega imporditud kasutatud sõidukite suhtes (vt selle kohta kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 50).
- 40 Põhikohtuasjas on OUG nr 9/2013 artikli 4 punktis d küll reguleeritud olukorda, kus konkreetse sõiduki puhul on selle registreerimisel sissenõutud maks tegelikult tagasi makstud, ning see näeb ette, et sellisel juhul tuleb sellise sõiduki omandiõiguse kohta kande tegemisel maksta keskkonnalõivu.
- 41 Tuleb siiski asuda seisukohale, et liidu õigusega vastuolus oleva maksu jääkväärtus ei sisaldu enam sõiduki turuväärtuses, kui selle sõiduki omanikul on liidu õiguse alusel võimalus saavutada selle maksu tagasimaksmine, ja seda olenemata sellest, kas maks on sõiduki müügi kuupäevaks tegelikult tagasi makstud või mitte.
- 42 Juba ainuüksi see tagasimaksmise võimalus õhutab asjaomaste Rumeenia kasutatud sõidukite omanikke küsima nende sõidukite eest hinda, mis nimetatud maksu arvesse ei võta, ja seda isegi siis, kui asjaomast maksu ei ole veel tagasi makstud. Kuid olukorras, kus maksu ei ole veel tagasi makstud, on selliste sõidukite ostjad OUG nr 9/2013 artikli 4 punkti c alusel keskkonnalõivust vabastatud. Seevastu kohaldatakse OUG nr 9/2013 ette nähtud keskkonnalõivu alati teisest liikmesriigist imporditud kasutatud sõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta Rumeenias kande tegemisel. Seega annab selline maksuvabastus, nagu on ette nähtud kõnealuses sättes, juba Rumeenia turul olevatele kasutatud sõidukitele konkurentsieelise ning pärsib sarnaste sõidukite importi teistest liikmesriikidest.

- 43 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esitatud küsimustele vastata, et ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et:
- sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mootorsõidukitele maksu, mida kohaldatakse imporditud kasutatud sõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel selles liikmesriigis ning selles liikmesriigis juba registreeritud sõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta selles liikmesriigis esimese kande tegemisel,
 - sellega on vastuolus, kui liikmesriik vabastab nimetatud maksust juba registreeritud sõidukid, millelt on tasutud varem kehtinud maks, mis on tunnistatud liidu õigusega vastuolus olevaks ja mida ei ole tagasi makstud.

Euroopa Kohtu otsuse ajaline kehtivus

- 44 Rumeenia valitsus palus Euroopa Kohtul piirata oma otsuse ajalist kehtivust, juhul kui tehtava lahendiga peaks tuvastatama, et selline maksukord nagu see, mille kehtestas OUG nr 9/2013, on vastuolus ELTL artikliga 110. See valitsus väidab, et selline lahend võiks põhjustada Rumeenia majandusele tõsisemaid raskusi.
- 45 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt selgitab ja täpsustab tõlgendus, mille Euroopa Kohus talle ELTL artikliga 267 antud pädevust kasutades liidu õigusnormile annab, selle sätte tähendust ja ulatust, nagu seda peab või oleks pidanud mõistma ja kohaldama alates selle jõustumise kuupäevast. Sellest järeldub, et nõnda tõlgendatud õigusnormi saab ja peab kohaldama õigussuhetele, mis on tekkinud enne tõlgendamistaotluse kohta otsuse tegemist, kui on täidetud tingimused, mis võimaldavad pöörduda nimetatud õigusnormi kohaldamist puudutava vaidlusega pädevasse kohtusse (vt kohtuotsus, 2.2.1988, Blaizot jt, 24/86, EU:C:1988:43, punkt 27; 10.1.2006, Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, punkt 50, ning 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 53).
- 46 Seega võib Euroopa Kohus liidu õiguskorrale omast õiguskindluse üldpõhimõtet kohaldades üksnes erandkorras otsustada piirata õigust tugineda sättele, millele ta annab tõlgenduse. Sellise piiramise kasuks otsustamiseks peavad olema täidetud kaks olulist tingimust, nimelt huvitatud isikute heauskus ja tõsiste häirete oht (kohtuotsused, 10.1.2006, Skov ja Bilka, C-402/03, EU:C:2006:6, punkt 51, ning 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 54).
- 47 Lisaks saab otsuse ajalist kehtivust sel moel piirata ainult samas lahendis, millega tehakse otsus taotletud tõlgenduse küsimuses (kohtuotsus, 6.3.2007, Meilicke jt, C-292/04, EU:C:2007:132, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Seoses OUG nr 9/2013 kohase maksukorra vastuolust ELTL artikliga 110 tuleneda võivate majanduslike tagajärgedega esitas Rumeenia valitsus käesolevas kohtuasjas hinnangu, mille kohaselt sõidukite registreerimisel sissenõutud summade koos viivisega tagasimaksmine peaks toimuma summas 6 504 429 857,47 Rumeenia leud (umbes 1 448 341 039 eurot). Sellise summa tagasimaksmine tingiks 2015. aastaks ette nähtud Rumeenia riigi eelarve puudujäägi suurenemise 0,9% võrra, mille tulemusel see moodustaks riigi SKPst 1,8% asemel 2,7%.
- 49 Tuleb tuvastada, et Rumeenia valitsuse seisukohad ei ole üheselt mõistetavad küsimuses, kas see hinnang on antud ainult seoses OUG nr 9/2013 kohase keskkonnalõivuna sissenõutud summade või kõigi Rumeenia riigi poolt sõidukite registreerimisel sissenõutud summade (st eritasu, saastetasu ja heitgaaside tasu) tagasimaksmisega.
- 50 Euroopa Kohus on aga vaikimisi või sõnaselgelt keeldunud piiramast oma selliste otsuste ajalist kehtivust, millega tuvastati nende maksude vastuolu liidu õigusega (OUG nr 50/2008 saastetasu puudutavas vt kohtuotsused, 7.4.2011, Tatu, C-402/09, EU:C:2011:219, ja 7.7.2011, Nisipeanu,

C-263/10, ei avaldata, EU:C:2011:466, punktid 34–38; seaduse nr 9/2012 (eri redaktsioonides) heitgaaside tasu puudutavas vt kohtumäärus, 3.2.2014, Câmpean ja Ciocoiu, C-97/13 ja C-214/13, ei avaldata, EU:C:2014:229, punktid 37–42, ning kohtuotsus, 14.4.2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punktid 56–59), kui ka selliste otsuste ajalist kehtivust, mille kohaselt need maksud oleks tulnud tagasi maksta koos viivisega (vt kohtuotsused, 18.4.2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, ja 15.10.2014, Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, punktid 40–42).

- 51 Selles kontekstis ei saa asjaolu tõttu, et Rumeenia riik lükkas eritasu, saastetasu ja heitgaaside tasuna sissenõutud summade tagasimaksmist edasi, olla põhjendatud käesoleva kohtuotsuse ajalise kehtivuse piiramine.
- 52 Seetõttu ei saa tõsiste häirete põhjustamise tingimust pidada täidetuks. Sellest tulenevalt ei ole vaja kontrollida, kas huvitatud isikute heausksuse tingimus on täidetud.
- 53 Nendest kaalutlustest tuleneb, et puudub alus piirata käesoleva kohtuotsuse ajalist kehtivust.

Kohtukulud

- 54 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

ELTL artiklit 110 tuleb tõlgendada nii, et:

- sellega ei ole vastuolus, kui liikmesriik kehtestab mootorsõidukitele maksu, mida kohaldatakse imporditud kasutatud sõidukite suhtes nende esmasel registreerimisel selles liikmesriigis ning selles liikmesriigis juba registreeritud sõidukite suhtes nende omandiõiguse kohta selles liikmesriigis esimese kande tegemisel,
- sellega on vastuolus, kui liikmesriik vabastab nimetatud maksust juba registreeritud sõidukid, millelt on tasutud varem kehtinud maks, mis on tunnistatud liidu õigusega vastuolus olevaks ja mida ei ole tagasi makstud.

Allkirjad